

VRELCI

Leto IX — Št. 2 (91)

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI ZDRAVILIŠČA ROGASKA SLATINA

Februar 1981

NAŠE ŽENE SAMOHRANILKE OB 8. MARCU

Čestitke ob različnih življenjskih priložnostih izraževajo zadovoljstvo ali pa željo za nekaj, kar je bilo uspešno končano, ali pa naj bi bilo v zadovoljstvo uresničeno.

Po smrti velike Roze Luxemburg, borke za pravice žensk, so se v sodobnem svetu dogodile velike spremembe. V zgodovinske arhive so spravljene predstave o neenaki socialni pravičnosti žene, o neenakem plačilu za enako delo žene, o privilegiranih delovnih opravilih in družbenem položaju moških,

o odtegotanju državljskih in političnih pravic, pravice do dela in še mnogokaj.

Pa ne povsod. V svetu še obstoje napol suženjski odnosi, mnogoženstvo, položaj žene kot objekta in ne kot subjekta, tako v družini kot tudi v družabnem življenju.

Naša žena je v pogojih samoupravnega socializma v vseh pogledih svobodna, socialno in politično enakopravna.

Še jo pritiskajo nekatere dolžnosti, ki ji onemogočajo popolno svobodo. Družba še ni povsod prevzela nalog

iz otroškega varstva, gospodinskih opravil, učno šolske vzgoje dokler ne bo povsod uvedena celodnevna šola. Vse to so ovire, ki ženi materi onemogočajo vključevanje v aktivno politično in družbeno delo.

Primerjava s stanjem, denimo, pred petimi leti pa le kaže na proces izboljšanja. Zato je tudi naša čestitka bolj sproščena in oprta na stvarne dosežke, ki našo ženo vedno bolj osvobajajo.

Nekatere naše delavke samohranilke so nam rade zapale svoje tegobe in orisale svoj predpoldan in popoldan. Priznati moramo, niso še povsem svobodne in enakopravne. V njih je še dokaj Cankarjeve prisposobe o materi. Druge zopet pa so odločno odklonile pogovor o tem. »Ne, pa ne! Saj mi ne morete nič pomagati s tem«, so se izmikale pogovoru. Mogoče pa javna beseda le ni tako malovredna.

ZVAR ZLATKA, kuharica: Imam štiriletnega otroka. Dopoldne je v vzgojnovarstveni ustanovi. Ko pa delam v popoldanski izmeni, ga moram prepustiti dobri volji in uvidevnosti sotovarišic ali pa sosedom. Mož se je smrtno ponesrečil v prometni nesreči. Stanujem le po sili razmer pri tašči. Vsak dan mi da čutiti, da bom morala stanovanje čimprej zapustiti. Z osebnimi dohodki še kar izhajam. Letos bom končala poslovodsko šolo, potem pa bo že bolje, ker ne bo študijskih obvez. Da bi sodelovala v družbenem in političnem življenju, seveda ni govora.

HASANOVIĆ BRANKA, natakaričica: Sinu se lahko posvetim le, če delam v predpoldanski izmeni. Čutim, da je dokaj prikrajšan

za materinsko roko. Stanujeva v slabem podstrešnem stanovanju. Aktivno udejstvovanje v političnem življenju ni onemogoča delovni čas in skrb za vzgojo otroka. Vse tegobe mi lajša občutek, da je sin marljiv in odličen šolar in tudi sicer zelo poslušen. Dohodki mi komaj zadoščajo za tekoče potreščine. Draginja nam plačo vsak dan bolj razvrednoti. Za udejstvovanje v družbenih organizacijah mi še nihče ni dal pobude.

TRAMŠEK ALBINA, čistilka: Imam več težav. Vsako jutro vstajam ob pol štiri. Imela sem pet otrok in sem že 12 let vdova. Sedaj moram skrbeti še za dva vnučka. S plačo zelo težko shajam. Popoldne hodim pomagat kmetom, da si oskrbim ozimnico in uslugo oranja na moji njivi. Močno me že napada revma. Pa o tem rajši ne mislim, ker bo bolezen itak prehitro prišla. Vse otroke sem spravila h kruhu. Na skrbi imam še hčerko, ki pa želi postati delavka.

Avtobusni prevoz nam je prinesel veliko olajšanje. Lažje delamo in prihod na delo in iz dela ni več muka.

TERČIČ JOŽICA, sobarica: Na delo se vozim z avtobusom. Vstajam okoli pol petih. Dokler mi ni mama čuvala otrok, sem jih morala vsako jutro porazdeliti sosedom v varstvo. Sedaj jih lahko varuje moja upokojena mama. Stanujemo v kletnem stanovanju. Je veliko bolje kot v prejšnjem, ki ga je zamakal dež in prepihal veter. Ko bo zgotovljena hišica, bo boljše. Popoldne in ob prostih dneh delam na polju in pri kmetih za naturalije. S plačo pa ne gre

(Nadaljevanje na 8. strani)

Žene!
Matere!
Čestitamo
za 8. marec!

Fiziognomija poslovne skupnosti slovenskih zdravilišč

Pristojnosti poslovne skupnosti so obsežne zlasti na področju razvojnih dejavnosti zdravilišč, organizacije dela, tematike sodobnega marketinga, vprašanj finančne narave in drugega. Čeprav so bile tako obsežne naloge dogovorjene, v konkretnem organizacijskem pogledu večina teh dogovorov (nalog in programskih ciljev) ni realizirana. Tudi se zdi, če ocenjujemo na podlagi razmer in dosedanje prakse, da so bile naloge poslovne skupnosti zapisane preveč na široko glede na to, da v poslovni skupnosti ni oblikovana stalna strokovna služba s strokovnjaki — specialisti za posamezna delovna področja. Zato operativno-izvršilna služba poslovne skupnosti (praktično sestavljena iz dveh stalno zaposlenih: sekretarja skupnosti in administratorja) ne more izvajati tako obsežnih del in nalog. Organi poslovne skupnosti so sicer ugotavljali potrebo po večji usmeritvi v prodajni marketing ob oceni, da se nekatere skupine nalog sistematično opravljajo (ekonomsko vrednotenje zdraviliškega zdravljenja — cene, razvojne možnosti in planiranje, ukrepi na področju balneorehabilitacije, sodelovanje z drugimi dejavniki zainteresiranimi na področju turizma in z ustreznimi asociacijami in še nekatere zadolžitve), ob tem pa je bila sprožena tudi pobuda, da se izdela študija o marketinški službi oziroma dejavnosti. Sočasno je Inštitut za ekonomijo turizma pri Visoki ekonomski komercialni šoli Univerze Maribor pričel z izdelavo študije o zdraviliški dejavnosti, njeni organiziranosti in sodobnem poslovnem pristopu. Ta študija je bila prejšnji mesec predstavljena javnosti kot 3. zvezek v sklopu raziskav Stičišče turističnega gospodarstva severne Slovenije pod naslovom: Zdraviliški turizem severovzhodne Slovenije (publikacija iz avgusta 1980). Tudi ta študija v uvodni besedi navaja, da »se mora vsa naša republika zavedati, da predstavljajo zdravilišča nedvomno naš

adut v turizmu, kjer nadvse učinkovito nastopajo v simbiozi gostinske, zdravstvene in druge storitvene dejavnosti... skozi vse leto, brez sezonskih oscilacij...«

Poslovna skupnost zdravilišč je po predlogu te študije »praktično delovna skupnost skupnih služb, torej servis vsem slovenskim in morda še drugim pridruženim zdraviliščem«. V študiji pojasnjen organigram kaže pet poglavitnih sektorjev delovne organiziranosti, ki zadevajo zahteve: po proučevanju podrobnejše organiziranosti, po pravnem svetovanju, po izvajanju kadrovske-socialne tematike, po zadostitvi tržnim funkcijam in finančni sferi v zdraviliščih.

Na področju **zakonskega in samoupravnega urejanja** zdraviliške dejavnosti je poslovna skupnost sodelovala v postopkih pri oblikovanju normativnih aktov o delitvi dela v slovenskem zdravstvu, določanju normativov in standardov medicinske rehabilitacije, določanju indikacijskega področja, opredeljevanju nomenklature zdravstvenih storitev v okviru in prek zdravstvenih skupnosti.

S področja **položaja zdraviliškega turizma** in naravnih zdravilišč sta bili izdelani dve izčrpniji analizi stanja, problematike in razmer. Prva analiza je zajela prikazovanje učinkovitosti poslovanja zdraviliškega turizma na Slovenskem v razmerju do drugih vrst turizma, uresničevanje srednjeročnih nalog, začrtanih v republiških planskih dokumentih, možnosti nadaljnega razvoja zdraviliškega turizma. Analiza iz oktobra 1978 navaja nekatere pomembnejše ocene in izhodišča:

— izjemno visoko izkoriščenost zdraviliških zmogljivosti,

— relativno nizko akumulativno sposobnost zdravilišč,

— utemeljevanje možnosti za povečanje tujskega turističnega prometa,

— težave v najemanju bančnih kreditov in kreditiranju zdraviliškega razvoja.

— razvoj zdraviliškega turizma v drugih republikah in pokrajinah, ki postaja konkurenčen prav zaradi nepovratnih vlaganj družbenih sredstev v razvoj zdravilišč,

— opozorilo na problematiko usmerjenosti oziroma specializacije zdravilišč, itd.

Druga analiza iz leta 1978, ki jo je obravnaval in sprejel poslovodni odbor, zadeva naravne biotropne dejavnike kot pogoj razvoja zdravilišč od samih začetkov in daies. Analiza daje prikaz balneološkega razvoja zdravilišč, dosežene stopnje razvoja dejavnosti in novejših dosežkov zdraviliške dejavnosti, pregled usmeritev slovenskih naravnih zdravilišč, odslikava pa tudi stanje in problematiko z vidika statusnih vprašanj naravnih zdravilišč.

V zadnjem letu ali nekaj prej je bila okrepljena **informativna propagandna aktivnost** poslovne skupnosti. Z izdajo skupnega prospekta slovenskih naravnih zdravilišč v 200.000 izvodih in šestih jezikih ter s plasmajem (lani pomladi in letos pomladi) na tuje tržišče (prek vseh naših predstavništev TZS v tujini) je bila, tako ocenjujemo na podlagi odmevnosti in sproženih akcij v tujini, je bilo tuje tržišče in tudi domače tržišče le bolj seznanjeno s stanjem in možnostmi zdraviliškega turizma na Slovenskem. V poslovni skupnosti so bile izdelane informacije za uvodne razgovore, ki jih je ob obisku skandinavskih držav imel predsednik Zveznega komiteja za zdravstveno in socialno politiko s tamkajšnjimi vladami in zdravstvenimi oblastmi in za razgovore z državami v EGS.

Po navedbah teh predstavništev se kaže novo zanimanje za slovenska naravna zdravilišča na trgih Grčije, Finske in pri nekaterih agencijah v ZR Nemčiji. V tem mesecu je Globtour iz Ljubljane skupaj s predstavnikom zdravilišč (dr. Franovič) imel preliminarne razgovore na Švedskem s predstavniki turi-

stičnih organizacij in nosilci socialnega zavarovanja.

Posebna delovna skupina je te dni izoblikovala izhodišča o vsebini in obsegu informativno propagandnega nastopa zdravilišč na samostojnih in skupnih nastopih turističnega gospodarstva Slovenije.

Poslovna skupnost je v tem obdobju okrepila sodelovanje z dejavniki, ki so pristojni ali zainteresirani za razvoj in delovanje zdraviliške dejavnosti. Z republiškim komitejem za turizem (in upravnim organom za to področje) je doseženo dobro sodelovanje. Ta komitej je na dveh svojih sejah izčrpnije obravnaval zdraviliško problematiko (statutarna vprašanja, razvojne možnosti) in tudi sicer v svojem delovanju zdraviliški turizem obravnaval s potrebno pozornostjo. Sodelovanje v okviru Splošnega združenja gostinstva in turizma Slovenije je bilo intenzivirano, še posebno v pripravah na načrtovanje srednjeročnega razvoja in usklajevanje tega razvoja.

Poslovna skupnost in naravna zdravilišča sodelujejo z zdravstvenimi skupnostmi (regionalnimi v Sloveniji in Zdravstveno skupnostjo Slovenije, zadnje leto pa neposredno tudi z občinskimi zdravstvenimi skupnostmi) zlasti na področju skupnih interesov (svobodna menjava dela — cene, določanje delitve dela) itd.

Pristnejše sodelovanje v tem pogledu je doseženo tudi z Republiškim komitejem za vprašanje borcev NOV in vojnih invalidov SR Slovenije.

Poslovna skupnost sodeluje z mednarodno zdraviliško organizacijo FITEC (mednarodno združenje za balneologijo in klimatologijo) tako v delu skupščine in predsedstva kot v delu njenih organov. V FITEC imamo dva mandata: v ekonomski komisiji in v zdravstveni, kjer delujeta mgr. Rebeušek Ludvik in mgr. dr. Jože Križnič. V lanskem aprilu je FITEC organiziral mednarodni ekonomski kolokvij v Radencih, ki se ga je udeležilo nad 20 po-

membnih in v svetu priznanih strokovnjakov iz držav članic tega mednarodnega združenja.

Z glavnimi uporabniki zdraviliških storitev sta bila sklenjena samoupravna sporazuma o svobodni menjavi dela: eden za uporabnike po predpisih vojaških invalidov in imetnikov »Spomenice 1941« med zdravilišči in Republiškim komitejem za vprašanja borcev NOV in vojaških invalidov SR Slovenije, drugi pa za uporabnike zdravstvenega varstva v Sloveniji med zdravilišči in občinskimi zdravstvenimi skupnostmi, organiziranimi v regionalnih zdravstvenih skupnostih.

V začetek leta 1979 sodijo tudi aktivnosti za dokazovanje učinkov zdraviliškega zdravljenja in načrtnega predstavljanja balneomedicine v strokovnih krogih. »Otvoritveni« proces je bil narejen — v okviru cikla predavanj v času specializacije zdravnikov, specializantov iz fizikalne medicine — ko sta prof. dr. Herbert Zaveršnik (podal je zgodovinski pregled razvoja balneologije in se podrobneje zadržal na področju peroralne aplikacije mineralnih voda) in mgr. sci. dr. med. Jože Križnič (vrednost naravnih faktorjev, s poudarkom na termalnih vodah in peloidih in njihovi klasifikaciji ter vrednosti v medicini) predavala zdravnikom specializantom o balneologiji.

Redno je tudi sodelovanje s Turistično zvezo Slovenije, predvsem na področju nastopanja na raznih turističnih prireditvah in sejnih. Zlasti kadar gre za skupne propagandne nastope turističnega gospodarstva Slovenije bi morali, kar doslej ni bilo uspešno, nastope načrtovati z letnimi operativnimi načrti, ne pa zadnji hip od primera do primera. V skupnih nastopih sodeluje zdraviliška ponudba na 23 turističnih prireditvah in sejnih doma in na tujem, vendar brez vnaprejšnjega programa in zanesljivosti udeležbe.

V 1980. letu se je iztekel mandat skupščine tega sklica, zato so bile v decembru opravljene volitve članov v skupščino novega sklica.

SESTAV SKUPŠČINE NOVEGA SKLICA

Z iztekom mandata članom skupščine Poslovne (Nadaljevanje na 6. strani)

Turističnim društvom mesto in vloga

Ne dolgo tega se je v krogih nekaterih slovenskih gospodarstvenikov in družbenopolitičnih delavcev pletla »za in proti« razprava o potrebnosti, vlogi in dotedanji funkciji turistične društvene organizacije.

Radikalci so hoteli na kratko pomesti s turističnimi društvi in jim dati bodigatreba«. Svoje ljubivlogo nepomembnega »neteljske naloge naj opravljajo v dobro svojega kraja. Financirajo naj se s članarino in s prostovoljnimi prispevki krajanov. Turistična taksa je že več let v nenamenski porabi lokalnih proračunov (občine in krajevne skupnosti). Turistična društva se tudi ne bi smela baviti z gospodarsko dejavnostjo, to je prodajo spominkov, vodenjem bifejev, posredovanjem zasebnih turističnih sob in podobno. Karikirano rečeno, člani društev naj bi s klobukom v roki od hiše do hiše zbirali denarne prispevke. V sosednjih republikah je takšen model naletel na ostro obsodbo in kritiko. Stvari so se pričele pred letom ali dvema normalizirati.

Ob koncu preteklega leta so v Ljubljani sedli za mizo predstavniki Gospodarske zbornice SR Slovenije, Splošnega združenja za gostinstvo in turizem in sogovorniki iz Turistične zveze Slovenije, da bi se pogovorili o skupnih nalogah s področja turizma na ravni republike.

Uvodoma je tov. Leopold Krese, predsednik TZS, na kratko predstavil turistično društveno organizacijo. Ta ima trenutno 230 turističnih društev z okoli 50.000 člani in 17 regionalnih turističnih zvez. Poročal je o njenem delu v l. 1980, ori-

sal njen prispevek k razvoju turizma ter nanizal njene osnovne probleme. Nato je predsednik GZS tov. Verbič povzel ugotovitve iz razprave ter se opredelil za naslednja stališča in sklepe, ki so jih navzoči sprejeli.

Turistična društvena organizacija je zaradi svojega aktivnega delovanja ter funkcij in nalog, ki jih opravlja, pomemben in nepogrešljiv samoupravni in enakopravni subjekt na področju turizma, katerega je potrebno, spričo velikih nalog, ki nas čakajo, vsestransko podpirati. Zavzemati se je treba za nadaljnjo krepitev in razvoj te množične organizacije, ki mora opravljati predvsem naslednje naloge s področja turistične dejavnosti:

Turistična vzgoja in prevzgoja prebivalstva (kar pomeni med drugim tudi ustvarjanje potrebne klime za udeleževanje v turizmu); urejanje in negovanje vseh krajev, zlasti turističnih; organiziranje kulturnih in drugih turističnih prireditev, ki bogatijo turistično ponudbo (ki jih lahko racionalno izvedejo le turistična društva s svojim članstvom na amaterski osnovi); izvajanje nepristranske splošne turistične informacijske službe v okviru svojih turistično informacijskih birojev; izvajanje akcij za vključevanje zasebnih sob v turistično ponudbo in posredovanje le-teh preko turistično informacijskih birojev; vodenje in ustanavljanje novih kamping prostorov; izvajanje splošne turistične propagande za kraj; urejanje turističnih poti in markacij, kažipotov itd.; skrb za urejanje in varovanje prirodnih, etnografskih, NOB in dru-

gih spomenikov, pomembnih za turizem itd.

Tov. Verbič je ugotovil, da bi bilo normalno, oziroma da bi morala biti glede ristične društvene organizacije in naloge turizma, tudi Turistična zveza Slovenije podpisnik dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije za prihodnje srednjeročno obdobje.

Glede na to, da TZS ni podpisnik tega dogovora (oz. da tega iz proceduralnih razlogov ni mogoče doseči, ker je bil akt podpisan že 26. 12. 1980), je menil, da je potrebno to napako popraviti, in sicer s sklepom, ki glasi:

Turistična zveza Slovenije, regionalne TZ, Gospodarska zbornica Slovenije, Medobčinske gospodarske zbornice, Splošno združenje gostinstva in turizma Slovenije, Turistične poslovne skupnosti ter ev. tudi banka in ev. nekatere druge organizacije naj sklenejo ustrezen dogovor, cizirati funkcije in naloge v katerem je potrebno pre-TZS in celotne turistične družbene organizacije na področju razvoja in pospeševanja turizma.

To tudi pomeni, da je potrebno v tej zvezi ugotoviti in se dogovoriti tudi za naloge posameznih samoupravnih subjektov v turizmu, precizirati medsebojne odnose itd., zlasti glede permanentnega izvajanja temeljnih skupnih in splošnih nalog s področja turizma, vse to predvsem z namenom, da se prepreči sedanja večtirnost (razdrobljenost), nepovezanost ter nejasnost, kar zadeva odgovornost, kdo naj izvaja posamezne naloge.

Razvojne možnosti in programi

Naravna zdravilišča so na podlagi stanja zadnjih nekaj let in dokaj skokovite rasti povpraševanja za zdraviliškimi storitvami načrtovala za prihodnje srednjeročno obdobje v prvi fazi koncipiranja izhodišč za srednjeročno obdobje 1981–1985 (pomladi letos) pomembno povečanje svojih prenočitvenih in drugih zdraviliških zmogljivosti. K optimističnim zasnovam je prispevala svoj delež tudi takratna miselnost, da je moč priti do ugodnih kreditnih pogojev, vključujoč pri tem tudi stopnjo inflacije. Tudi relativno ugodna družbena klima na področju turizma, ki se je izrazila že tudi z dosežki v sedanjem srednjeročnem obdobju, ko je bilo zgrajenih nad 1300 ležišč, je spodbujala

ta optimizem. Zato so prve zasnove plana temeljile na projekciji gradnje 9 novih hotelov in 2 adaptacij, kar naj bi povečalo sedanje zmogljivosti za okoli 2600 ležišč. V kasnejših fazah priprav na srednjeročni plan, ko so vse bolj bili zaznavni tudi drugi planski elementi in kreditni pogoji, so se projekcije novih investicijskih naložb pričele krčiti, tako da so slednjič v prejšnjem in tem mesecu — na podlagi usklajevanj v Splošnem združenju gostinstva in turizma SR Slovenije — investicijske naložbe v zdraviliščih v času 1981–1985 za okoli 2000 ležišč ocenjene za realne in usklajene z razpoložljivimi materialnimi možnostmi.

Te investicijske namere bodo financirane iz sredstev, ki jih združujejo delavci zdravilišč po tehle virih:

— lastna udeležba	7 %
— združena dinarska sredstva	12,7 %
— združena sredstva na podlagi deviz	12,5 %
— krediti domačih bank	45,2 %
— krediti tujih bank	7 %
— ostali viri	15,6 %

Med ostalimi viri gre pretežno za kredite izvajalcev oziroma dobaviteljev opreme.

Ta finančna konstrukcija investicijskih naložb tudi sicer zadovoljuje določene bančne kriterije kreditiranja, ki med drugim za področje turizma določajo največ 60 % bančnih sredstev od predračunske vrednosti, ob pogoju, da z novimi naložbami investitorji dosežejo najmanj 50 % tujkega prometa in če investitorji že sedaj dosegajo okoli 80 % izkoriščenosti svojih zmogljivosti.

Zdravilišča — investitorji načrtujejo s poslovno politiko in novimi naložbami ob koncu leta 1985 doseči tudi tele cilje:

— nad 1,9 milijarde din celotnega prihodka, od tega okoli 600 mio din od novih naložb (nasproti letu 1980 je 119 % več);

— okoli 860 mio din čistega dohodka (98 % več), od tega od novih naložb okoli 300 mio din;

— hitrejšo rast števila nočitev gostov iz tujine, od zdajšnjih 175 tisoč na 475 tisoč nočitev (271 % več), v strukturi vseh nočitev pa od sedanjih 20 % doseči 31 % nočitev gostov iz tujine, pri čemer bistveno povečati devizni priliv na okoli 330 mio din (od novih naložb okoli 170 mio din), kar je 134 % več kot v letu 1980;

— v obstoječih in novozgrajenih objektih doseči 1,5 milijona nočitev, kar bo proti letu 1980 (890 tisoč) za 68 % več;

— izboljšati delovno storilnost in produktivnost in v novo zgrajenih zmogljivostih zaposliti 1225 delavcev, kar je od sedanjih 1997 delavcev za 61 % več.

Ne glede na objektivno ugodne in realne tendence nadaljnega razvoja zdraviliškega turizma pa vendarle v daljši prihodnosti ne moremo računati s tolikšnimi trendi rasti. Za to govori več razlogov in vplivov, nekateri v pozitivnem, drugi spet v negativnem smislu:

— področje zdraviliškega turizma ne more več računati z nad 90 % izkoriščenostjo svojih zmogljivosti, kar je bil že sedaj, za poslovno politiko dvorezni meč;

— spreminjajoča se struktura obiskovalcev zdravilišč (neposredna menjava dela) ter izdatnejši popusti in zanimive paketne ponudbe v nekoliko bolj »mrtvi« vseletni zdraviliški sezoni utegnejo pritegniti večje število obiskovalcev, ne bo se pa z njimi bistveno povečala izven penzijska poraba;

— slej ko prej stabilna notranja in zunanja politična situacija ugodno delujeta na tujem trgu na povpraševanje v zdraviliškem turizmu pri nas, dejstvo pa je, da seboljšujejo razmere v zdraviliškem prostoru;

— razširjenje križnih žarišč in ekonomske recesije v svetu ne spodbujajo turističnega prometa, so tudi ocene mednarodnih institucij, ki po letu 1985 napovedujejo umirjenost, skorajda prepolovljeno rast turističnega prometa;

— uveljavljanje delitve dela med zdravstvenimi organizacijami združenega dela na Slovenskem in spremembe v patologiji prebivalstva pa bi utegnile ugodno vplivati na rast zdraviliškega turističnega prometa zavoljo prevzema medicinske rehabilitacije bolnikov, poškodovanih in rekonvalescentov iz bolnic v zdravilišča, pri tem pa velja upoštevati, da so prav v tem obdobju zgrajene nove zdraviliške zmogljivosti ob morju.

Ta delitev dela pa bo v manjši meri vplivala na slabšanje izkoriščenosti zmogljivosti, ker bo potrebno v zdraviliških zagotavljati ustrezno število ležišč v vsakem primeru in vsakem času, če želimo resnično doseči

Poročilo o prometu januar–december 1980

Postavka	1980	Plan 1980	1979	% izp. plana	Indeks 80 : 79
ZDRAVSTVO					
Zdravniški pregledi	38.234	39.000	40.511	98	94
Kopeli	205.432	196.058	210.676	105	98
Postopki	48.578	43.942	44.763	111	109
Gastroskopijska	778	800	814	97	96
EKG	1.700	1.250	1.391	136	122
Rektoskopija in parcial. kolonoskopija	158	80	87	198	182
röntgen (št. ekspozicij)	10.100		11.051		91
HOTELI					
Nočitve skupaj	314.176	320.000	330.753	98	95
Nočitve hotel Donat	68.218	65.400	69.769	104	98
Nočitve hotel Boč	10.910	12.600	13.796	87	79
Nočitve ostali hoteli	235.048	242.000	247.188	97	95
Nočitve domačih gostov	232.574	225.920	240.693	103	97
Od tega na druž. stroške	137.318	99.480	138.063	138	99
Nočitve tujih gostov	81.602	94.080	90.060	87	91
Od tega: Avstrija	47.059		55.309		85
Italija	17.292		16.422		105
Nemčija	14.647		16.203		90
ostali	2.604		2.126		122
Število gostov skupaj	27.518		30.531		90
Število gostov hotel Donat	7.628		8.232		93
Število gostov hotel Boč	1.234		1.682		73
Število gostov ostali hoteli	18.656		20.617		90
Število domačih gostov	20.325		22.834		89
Od tega na druž. stroške	6.662		7.008		95
Število tujih gostov	7.193		7.697		93
Od tega: Avstrija	3.684		4.158		89
Italija	2.044		1.919		107
Nemčija	1.206		1.280		94
Ostali	259		340		76
RESTAVRACIJE					
Iztržek hrane po naročilu v din	9.006.261		8.503.680		106
POLNILNICA					
Pol. min. vode + rinerji	30.031.033	29.500.000	29.986.168	102	100
Prodaja mineralne vode + rinerji	30.089.427	29.500.000	29.993.473	102	100
Donat Mg	15.775.984	15.500.000	14.454.748	102	109
Tempel	14.239.976	14.000.000	15.445.047	102	92
rinerji	73.467		93.678		78
Polnitev Trimvit + rinerji	6.155.328	5.000.000	4.586.287	123	134
Prodaja Trimvit + rinerji	6.157.489	5.000.000	4.535.034	123	136
Polnitev CO ₂	ni podat.		1.473.256		
Od tega v cisterne prodaja CO ₂	ni podat.		194.220		
(+ Kutina, Belin.)	ni podat.	2.800.000	2.725.816		
Od tega v cisternah	ni podat.		1.215.410		

TRETJI KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV JUGOSLAVIJE

Tretji kongres samoupravljalcev, ki bo od 16. do 18. junija v beograjskem centru Sava, bo najpomembnejše letošnje družbenopolitično zborovanje, na katerem naj bi sprejeli usmeritve s pomembnimi posledicami za nadaljnji razvoj našega samoupravljanja in samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov. Pobudo za kongres je dal tovariš Tito v svoji zadnji novoletni poslanici. V pripravah na kongres naj bi pozornost namenili odkrivanju in afirmaciji vseh pozitivnih odnosov samoupravljanja, pa tudi opozorili na temeljne vzroke zaostajanja samoupravnih odnosov od temeljne organizacije do federacije. Široka razprava naj spodbudi realne predloge, ki bodo prišli v kongresno resolucijo in druge dokumente. Obravnava kongresnih tem ne more lebde ti zunaj konkretnih odnosov, torej mora potekati hkrati s stabilizacijskimi prizadevanji in sprejemanjem novih srednjeročnih planov.

Resne težave zaradi pretrganih vezi

»Sedaj se soočamo s številnimi slabostmi, pretrgane in dohodkovne vezi med ne so številne poslovne organizacijami, iz tega pa izvirajo resni družbeno-ekonomski pa tudi politični problemi. Četudi morajo upravni organi prevzeti svoj del odgovornosti, pa ne smemo samo njim prepustiti iskanja izhoda. Delavski razred mora s pomočjo samoupravnega mehanizma, z dohodkovnim povezovanjem in samoupravnim dogovarjanjem povezovati te pretrgane vezi in prevzeti svoj del odgovornosti. V tem smislu mora imeti kongres samoupravljalcev pomembno vlogo in mora dati močno spodbudo,« je na prvi seji odbora za sklic in pripravo kongresa opozoril njegov predsednik Mika Špiljak.

Temeljno gradivo za uspešne priprave in sam potek kongresa so usmeritve za priprave III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije (objavljene v Sindikalnem

poročevalcu št. 8 od 31. oktobra 1980) in teze za pripravo kongresa z naslovom »Združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in družbeno-ekonomski razvoj« (objavljene v Sindikalnem poročevalcu št. 1 od 10. januarja letos).

Za to, da bodo predkongresne razprave segle v vsa naša delovna in življenjska okolja, da bo na ta način pospešen razvoj, imajo posebno poslanstvo sredstva javnega obveščanja, torej tudi obveščanje v združenem delu naj pripravijo svoj program priprav na kongres, ki naj zajema naloge za doseg ustrezne odzivnosti predkongresnih priprav med delavci, hkrati pa naj organizatorji obveščanja izrabijo to priložnost za oceno lastnega položaja. Pozornost obveščanja — in ne le obveščanja, ampak vseh delavcev — v združenem delu je torej v predkongresnem obdobju usmerjena predvsem v analizo razvitosti samoupravljanja »pod svojo streho«, »znotraj našega tovarniškega plota«. Seveda je res, da ne moremo govoriti samo o sebi, ampak tudi o odnosih z drugimi subjekti »zunaj tovarniškega plota«, pogledimo vzpore in zatikanja samoupravnih odnosov tudi po tej plati, vendar bo to premalo, če ne bomo analizirali predvsem naših »notranjih« samoupravnih odnosov.

Spodbude samoupravne- mu razvoju

»Priprave na kongres naj služijo napredku samoupravljanja,« je v razgovoru z novinarji poudaril Vinko Hafner in dodal, da so spodbude za samoupravni razvoj odvisne od tega, koliko bodo razprave segle med delovne ljudi.

V priprave na kongres se moramo intenzivno vključiti TAKOJ. Odzivnost na kongresne teme lahko preverimo npr. tudi ob obravnavi zaključnih računov in ob podobnih priložnostih.

Mimogrede, ko govorimo o zaključnih računih — že po sami svoji vsebini se ob-

ravnave le-teh vključujejo v predkongresni okvir. Poslovanje in gospodarjenje je tudi pomemben odraz samoupravne aktivnosti. V zaključnih računih za leto 1980 moramo poudariti in realno oceniti stanje v poslovanju, odstopanje od planiranih ciljev ter položaj vsakega TOZDA v delovni organizaciji, v SOZDU in v celotni verigi družbene produkcije. Težav in odstopanj ni malo, zato bi morali usmerjati razpravo v smeri premoščanja le-teh po samoupravnih poti.

Pomembno je tudi, da bomo med 192 slovenskimi delegati iz združenega dela izbrali najboljše (navodilo je objavljeno v Delavski enotnosti št. 4 od 31. januarja letos). Razprava naj bi v združenem delu dosegla svoj vrh aprila, ko bi skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami podali oceno stanja v svojem okolju. Spročila javnih razprav v kolektivih naj bodo opredelilve delegatom na kongresu. Pridobivanje in razporejanje dohodka, samoupravno povezovanje in združevanje in dohodkovne vezi med napodlagi dohodka in delegatski sistem so ob drugih nedvomno tista področja, kjer imamo izkušnje, na podlagi katerih moramo videti priložnost jutrišnjega dne.

učinkovito medicinsko rehabilitacijo bolnikov in njihovo čimprejšnjo vrnitev v delovno in življenjsko okolje. Nekateri teh razlogov, čeprav so zaenkrat komajda opazni, pa vplivajo na zdraviliški promet tudi že v tekočem letu.

Ocena novo nastajajočih razmer, vsaj kar zadeva zdraviliški turizem, pa terja, da v tem srednjeročnem obdobju zagotovimo študijo

o možnostih zdraviliškega turističnega razvoja tja do leta 2000. Tudi zato, da glede na patologijo pravilno usmerimo nadaljnji razvoj na tista indikacijska področja, znotraj katerih pričakujemo večje deficitne zmožljivosti. Če namreč sedanja indikacija področja naravnih zdravilišč razvrstimo po osposobljenosti in naravnih biotropnih faktorjih, potem je podoba takale:

Skupina indikacij. področja-bolezni	ležišča		struktura	
	1980	1985	1980	1985
1. Srce, ožilje, ledvice, sečila	700	1850	15	20
2. Presnova, prebavila	1300	1650	30	25
3. Ginekološke bolezni	500	500	11	8
4. Revma, poškodbe in drugo	1800	2400	39	39
5. Kožne bolezni	260	500	5	8
6. Skupaj	4560	6300	100	100

Razdelitev ležišč po indikacijskih skupinah je narejena z oceno razmerja med skupinami bolezni, zdravljenimi v skupini tako opre-

deljenih zdravilišč. Po tej metodi gre za približna razmerja, ki pa kažejo na določeno tendenco.

Poročilo PS SNZ 1977—80

Zahvala

Ob smrti najine hčerke se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so darovali cvetje in nama izrekli sožalje.

Cvetka in Ivo NOVAK

Zahvala

Delovni organizaciji Zdravilišče in sodelavcem posloводства Zdraviliški dom se iskreno zahvaljujemo za darovana venca ob smrti najinega očeta.

Anica ZOBEC in
Katica HALUŽAN

Kaj smo delali mladinci v letu 1980

Spet je preteklo leto in marsikdo se upravičeno sprašuje, kako je z našo mladinsko organizacijo. V preteklem letu je delo sicer nekoliko oživel, nikakor pa ni steklo tako, kakor bi želeli. Mislim, da je največji vzrok splošna nezainteresiranost za aktivno, povezano delo mladih, takoj nato pa pomanjkanje časa (kdo pa ima danes čas še za kaj drugega kot zase?) in pa različen delovni čas za mladince, ki delajo v gostinstvu, kar je seveda treba urazumeti. Toda moram priznati, da smo od vodilnega osebja v gostinstvu kljub vsemu včasih pričakovali majčkeno več razumevanja.

Nikakor pa te začetne kritike ne smemo vzeti kot edino resnično sliko neaktivnosti mladincev. S tem hočem povedati le to, da je bilo aktivnih zelo malo mladincev (približno 35 od 220 zaposlenih), da pa je zato tem bolj treba pohvaliti teh 35, ali če krog še bolj skrčimo, približno 15 mladincev, ki so se res z vsemi močmi trudili, da bi naša mladinska organizacija postala vidna tudi zunaj okvirov Zdravilišča.

In kaj smo v preteklem letu naredili?

Od programske volilne konference naprej smo imeli še štiri skupne sestanke, na katere je prišlo povprečno 20—25 mladincev in štiri sestanke odbora, na katere je prišlo (primerjaj s prejšnjim podatkom) povprečno od 11—14 članov odbora.

Najbolj aktivni smo bili na športnem in kulturnem področju:

16. 4. in 24. 4. se je štiričlanska ekipa mladink na sindikalnih igrah v Kegljšču pri Soncu pomerila z ekipami Steklarne in Jelše. Po končanem kolu so mladinke med štirimi eki-

pami zasedle 2. mesto, kar je verjetno dober uspeh, kajti dveh predhodnih tekem niso odigrale, ker niso bile obveščene.

17. 5. smo imeli športno tekmovanje z mladinci KS Rog. Slatina: mladinke v streljanju (kjer so zmagale) in košarki, mladinci pa v streljanju in malem nogometu.

14. 6. smo se v malem nogometu pomerile mladinke proti mladincem Zdravilišča.

18. 10. smo uspešno pripravili in izvedli tradicionalno športno srečanje z mladinci iz Radenc.

Sodelovali smo pri priliki proslavi ob 27. aprilu in 29. novembru.

26. 4. se je 16 mladincev udeležilo osrednje občinske proslave ob dnevu OF in 1. maju v Bistrici ob Sotli ter sprejemu Titove štafete v Trepči.

27. 4. je 30 mladincev sodelovalo ali prisostvovalo pri sprejemu Titove štafete v Rog. Slatini.

8. 6. se je štiričlanska delegacija udeležila svečane otvoritve zvezne mladinske delovne akcije »Kozjansko '80« v naselju MDB v Bistrici ob Sotli.

22. 7. sta se dva naša predstavnika udeležila ogleda LI Bohor v Mestinjju in preživela dan skupaj z brigadirji iz Splita in mladinci KS Rog. Slatina.

9. 8. smo mladincem KS Rog. Slatina pomagali pri prireditvi mladinskega plesa v hotelu Bohor.

14. 9. so štirje predstavniki Dolc Stanka, Šeligo Betka, Plavčak Dani in Cmager Ivan uspešno zastopali mladinsko organizacijo na kvizu, ki ga je priredila OO ZSMS Straža Hum na Sutli ob 120-letnici tovarne stekla Straža.

27. 9. je bila Samec A. na regijskem mladinskem srečanju v Velenju.

Poleg tega smo organizirali in izvedli dve večji delovni akciji v Rog. Slatini, in sicer:

26. 4. očiščevalno akcijo na Janini, Cvetličnem hribu in v okolici športnih igrišč, ki se je udeležilo 11 mladincev.

19.—29. 5. smo čistili Slatinski dom. Zelo so se izkazale mladinke iz Delovne skupnosti in proti koncu so priskočili na pomoč tudi mladinci TOZD Zdraviliška dejavnost. Delali smo seveda izven delovnega časa, vendar so našo dobro voljo precej zmanjšali neposredni vodje te akcije, ki so na naše delo gledali z velikim omalovaževanjem in vidnim nezadovoljstvom. Iskreno povedano: z njihove strani smo mladinci pričakovali vzpodbudo, morda kdaj tudi pohvalo, ker smo se zares trudili. Tako pa smo bili že takoj prvi dan deležni pikrih besed in po ovinkih povedanega mišljenja: »Pa res niste možni ničesar pametnega!« Vendar mislim, da smo z našim delom, ki smo ga v predvidenem času končali, morda le dokazali nekaj drugega.

Ob udarnih dnevih MDB »Kozjansko '80« se je enodnevne delovne akcije 28. 6. udeležila Samec A., 28. 7. pa Mlakar N.

Od 29. 6. do 29. 7. je bil Kozman R. na zvezni delovni akciji »Bohinj '80«.

To so le grobi podatki o našem delu. Morda je kaj izpuščeno, dodano prav gotovo ni. Mladinci delamo še naprej, letos moramo biti še bolj uspešni. Veseli bomo vsakega novega mladincev v naši DO, ki se bo odločil za aktivno sodelovanje, veseli bomo vsake vzpodbude in naloge, ki nam jo bodo zaupali vodilni delavci in samoupravni organi naše DO.

(Nadaljevanje s 3. strani)

skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč so bili v decembru 1980 izvoljeni v posameznih zdraviliščih novi člani skupščine, in to:

1. Čujež Stane, 1921, višji upr. pravnik, Rogaška Slatina.

2. Dr. Lavrič Jože, 1939, zdravnik, Rogaška Slatina.

3. Turnšek Janez, 1940, gostinski delavec, Rogaška Slatina.

4. Renier Aleksander, 1953, ekonomist, Atomske Toplice — Podčetrtek.

5. Košir Ivanka, 1956, višji fizioterapevt, Atomske Toplice — Podčetrtek.

6. Šket Fanika, 1955, ekonomist, Atomske Toplice — Podčetrtek.

7. Plut Jože, 1941, ekonomist, Dolenjske Toplice.

8. Perko Miran, 1957, višji fizioterapevt, Dolenjske Toplice.

9. Kotar Peter, 1949, KV kuhar, Dolenjske Toplice.

10. Podkoritnik Franci, 1951, hotelski tehnik, Laško.

11. Koprivc Marjan, 1937, pravnik, Laško.

12. Radosavljevič Natalija, 1945, višji fizioterapevt, Laško.

13. Bizjak Stane, 1939, ekonomist, Dobrna.

14. Šaho Marinka, 1951, ekonomist, Dobrna.

15. Kveder Vili, 1943, višji fizioterapevt, Dobrna.

16. Plavec Slavko, 1940, dipl. oec., Novo mesto, Dolenjske — Šmarješke Toplice.

17. Dr. Peče-Janičičević Jasna, 1928, zdravnik, Šmarješke Toplice.

18. Erak Boro, 1947, višji fizioterapevt, Šmarješke Toplice.

19. Dr. Vidmar Jože, 1942, zdravnik, Terme Čatež.

20. Ošina Marija, 1947, višji fizioterapevt, Terme Čatež.

21. Ivanovič Igor, 1947, učitelj tel. vzgoje, Terme Čatež.

22. Prelog Janko, pom. gen. dir. Radenska, Radenci.

23. Vurcev Osvald, dir. TOZD NZ, Radenska, Radenci.

24. Bunderl Dana, analitik, TOZD NZ, Radenska, Radenci.

Do zaključka redakcije nismo prejeli imena delegatov iz zdravilišč: Topolšice, Moravskih Toplic in Rimškega vrelca Kotlje.

Poročilo PS SNZ

1977—80

8. marec v nekem drugem svetu

8. marec. Dan, ko vsakdo skuša razveseliti svoje dekline, ženo, mater, teto, znanko... Sončni žarki grejejo skoraj preveč toplo, toda nikomur se ne zdi čudno, da je ravno ta zimski dan tako čudovit. Samo po sebi se nam zdi umevno, da je na ta dan vse lepo, veselo, nasmejano...

8. marec. Svetla, velika zgradba se blešči v popoldanskem soncu. Odprem nihajna vrata in pozdravim ženo, ki mi prihaja nasproti. Smeje se. Tudi jaz se ji nasmejem in krenem proti stopnicam. Mimogrede pokimam starejšim moškim, ki sedijo okrog mize, zamišljeno kadijo, gledajo v strop ali se pogovarjajo. Žena, ki sem jo najprej zagledala, priteče za menoj in me zgrabi za roko:

»Jaz imam tebe rada!« reče zateglo in se spet zasmije.

»A res, teta?« se ji nasmejem in ker se mi zasmili, ji stisnem v roko vrečko bonbonov. Kako je vesela! Znova in znova se zahvaljuje in medtem ko se nekoliko zamoti z odpiranjem vrečke, krenem po stopnicah v prvo nadstropje. Hodniki so dolgi in soba je pri sobi kakor v bolnišnici. Tiho odprem zadnja vrata na levi in vstopim.

Pred menoj je pet postelj in pet ženic. Štiri ležijo v posteljah, peta stoji ob oknu in gleda na zelene travnike in gozdove tam zadaj in hiše na levi in cesto in misli na bogvekaj. Ob mojem pozdravu se nekatere dvignejo, nekatere mirno obležijo naprej, ženica ob oknu je edina, ki mi odzdravi.

Stopim do zadnje postelje in šele takrat me zagleda. Lice ji spreleti nasmeh sreče in v očeh se ji zaiskri solza. Pomagam ji, da sede, me objame in stisne k sebi. Naša stara teta Anika!

Pravzaprav ni naša prava teta, toda mi ji rečemo teta, ker je to bolj domače, bolj toplo.

»A si prišla, a si le prišla, a me le nisi pozabila...« ponavlja kar naprej. Nato ponosno pogleda po ostalih ženicah, ki jo fkar malce nevoščljivo gledajo.

»Kaj, a sem vam rekla, da bo prišla ali ne, kaj? Veste se pa smejale!« in spet me stisne k sebi.

»Nekaj malega sem vam prinesla,« rečem in ji na omarico postavim steklenico rdečega vina, ki ga ima najraje. Pa kekse in pomaranče.

»Domače je. Boste poskusili?« Nalijem ji do roba, nato po vrsti vsem ostalim. Le ženica ob oknu pravi, da ne pije, pa da ne je piškotov in komaj jo prepričam, da vzame pomarančo.

»Veste, saj jo bom zvečer razdelila,« reče kot v opravičilo in še kar naprej stoji ob oknu.

Ženica pri vratih prva odloži kozarec na omarico, ostale pijejo počasi, preudarno, požirek za požirkom. Razdelim jim še ostale malenkosti in potem vsem skupaj voščim za njihov praznik. V vazo na mizici sredi sobe dam šopek nageljčkov in jih vprašam, če so se spomnile, da je danes praznik žena.

Seveda so se, pravijo. A nobena ni tega hotela omeniti prej. Čakale so, da jih bo kdo obiskal in še čakajo. Le teta Anika se zadovoljno smeje ob meni in me hoče kar naprej držati za roko. Potem potoži:

»Veš, kako rada bi šla še enkrat v Rogaško. Kolikokrat sem šla peš tako daleč kot je od tu do Rogaške, zdaj pa se še peljati več ne morem, samo za umreti sem še.«

»Oh, teta, tako hudo pa spet ni. Poleti, ko bo vroče in če vam bodo dovolili,

pridem z avtom po vas. Pa boste spet videli Rogaško.«

Nasmeje se polna upanja in pričakovanja, da bo poleti lahko vstala in bo hodila in...

K nama prisede teta Micka, ki je prej stala pri oknu in mi šepne: »Zelo slaba je, pa pljučnico je imela!« Pokimam in vprašam, kako pa kaj one. Pravi, da je še kar zdrava, le grozno dolgčas ji je tukaj. Danes čaka sina. Pisal ji je za novo leto, pa za god in vedno obljublja, da bo prišel. Mogoče bo pa prišel danes. Ampak toliko dela ima v službi, pa hišo zida, pa dva otroka ima, pa... nikoli je še ni prišel obiskat in že skoraj dve leti je tukaj. Njej je pa tako dolgčas po Alešku in Polonci... »Danes se vas bodo pa že spomnili,« rečem in pogledam na uro. »Saj je še veliko časa!«

»Ja, veliko časa je še!« se oglasi ženica na srednji postelji, ki nas ves čas z zanimanjem opazuje in poslušala.

»Moja Mari bo tudi mogoče prišla, če bodo pravi čas končali z zabavo, ki jo imajo v podjetju za dan žena. Veš, moja Mari je velika gospa. Zraven direktorja dela in vedno ima lepe obleke. Njen mož je arhitekt in kar naprej hodita na izlete. Lani sta mi pisala iz Španije, letos za novo leto pa iz Avstrije... Enkrat sta me pa tudi obiskala, takrat ko sem imela osemdeseti rojstni dan. Ja, pridna je ta moja Mari...«

»Je pa res pridna,« ji potrdim in si mislim svoje. Pogledam proti ženicam na nasprotni postelji, ki se je zatopila v branje majhne knjižice. Teta Micka me spremlja s pogledom in reče: »Pepa spet moli. Kar naprej moli. Pravi, da zato, da bi bili vsi ljudje srečni, tako kakor je ona.«

Teta Pepa odmakne knjižico, nas pogleda in počasi pove: »Meni je čisto lepo tukaj. Na toplem sem, lačna nisem in lepo delajo z menoj. Prej, ko sem bila sama v moji bajtici, je bilo veliko težje,« konča svojo kratko zgodbo in se spet zatopi v branje molitvenika.

Čas pa teče in pomislim, da bo kmalu treba iti. A teta Anika želi izvedeti prav vse novice, kdo je umrl in kdo se je poročil, pa če njen gospodar še živi. Pravi, da mu je že odpustila, ker je tako grdo naredil z njo. Pa saj ga razume. Ko je bila mlajša in jim je pomagala delati na kmetiji se je tudi zanjo našla sobica. Zdaj pa je v tej sobici gospodarjeva edina hčerka in to bo že moralo biti prav, ker mladi morajo lepo živeti. Njej pa so tako ali tako dnevi šteti in smrt bo že dočakala živa, na tak ali drugačen način, se nazadnje pošali.

»O, teta, vi boste še dolgo živeli, ko ste tako dobre volje. Zdaj je pa res že čas, da grem, drugače bom še avtobus zamudila,« se začnem poslavljati. Prepričujejo me, naj ostanem še kakšno minuto. Nazadnje jim obljubim, da bom kmalu spet prišla in teta Micka me pospremi do vrat, se mi še enkrat zahvali v imenu vseh in obljublja, da bo še naprej lepo skrbela za teto Aniko. Nekako se čuti odgovorna, da pomaga vsem ostalim, ker je še najbolj pri močeh.

Tudi jaz se ji zahvalim, ji stisnem roko in se hitro obrnem, da ne bi videla solz, ki so se pričele nabirati v njenih sivih, žalostnih očeh. To so bile solze razočaranja, ker je njen sin niti enkrat na leto ne pride obiskat in ker njena dva vnučka sploh ne vesta, da imata babico, ki bi ju znala imeti tako zelo rada...

B Š

KADROVSKE NOVICE

V mesecu januarju 1981 so sklenili delovno razmerje v Zdravilišču naslednji delavci:

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Datum sprejema
Dela in naloge

Verhovnik Darja, 5. 1. 1981, pripravnik normativne dejavnosti, pripravnik — nedoločen čas;

Zorin Janko, 5. 1. 1981, pripravnik normativne dejavnosti, pripravnik — nedoločen čas.

HUMOR

»Veste sosed, hčerka se je včeraj zaročila s tukajšnjim sodnim eksekutorjem...«

»Verjamem,« ji odvrne sosed, »saj to je bilo pri vas še edino nezaručeno.«

Janez: »Pomislil Peter, kakšna sreča! Dne 7. julija sem ob sedmih sanjal o sedmih ovcah. Računal sem: trikrat sedmica, to me vabi sreča. Zato sem kupil srečko, ki je imela na koncu tri sedmice. Pravilno sem sklepal, saj sem zadel glavni dobiček sedem milijonov dinarjev. Nato sem šel na konjske dirke in sem stavil vseh sedem milijonov na konja s številko sedem.«

Peter: »Že vem. Konj je zmagal in si zadel premijo 70 milijonov...«

Janez: »Kaj še! Pritekel je šele sedmi na cilj.«

Sedem mladih in Lokice Jože, že v zrejših letih, si je ogledal predstavo z Lokicami v Zdraviliškem domu.

Ritem, temperament, nogice, gibi s spodnjim delom telesa ljubkih deklet, vse to je izredno vplivalo na Jožetovo moškost. Vse skupaj, to in ono, hočeš — nočeš, je Joža primerjal s svojo ženo Klaro in ves besen pljunil ob zid. In že ga je kaznoval ređar s stotakom.

Ko je Joža doma pripovedoval ženi o plesalkah, ga je vprašujoče pobarala: »Jožek, ali si kaj mislil na mene, ko si gledal Lokice?« »Sem mislil, pa še kako hudo sem mislil. Zato sem tudi plačal kazen deset jurjev.«

VRELCI — glasilo delavcev Zdravilišča Rogaška Slatina. Izdajajo ga delavski sveti vseh TOZD in SDS Zdravilišča. Izhaja mesečno v nakladi 750 izvodov in ga prejema vsi člani delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Stane Čujež. Tisk in klišaji: ČGP Večer. Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na osnovi mnenja republiškega sekretarja za informacije.

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Hoteli

Kovačič Zinka, 10. 1. 1981, pomoč pri pospravljanju sob, določen čas.

Delovno razmerje prenehalo naslednjim delavcem:

Datum prenehanja
Dela in naloge

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Restavracije

Berg Majdi, 15. 1. 1981, natakarska opravila, poklicna rehabilitacija;

Jesenek Mariji, 29. 1. 1981, čiščenje kuhinje, sezonska zaposlitev;

Zobec Mariji, 20. 1. 1981, pomivanje posode, sezonska zaposlitev;

Cerovečki Štefaniji, 22. 1. 1981, priprava jedi, sporazumno;

Plavčak Silva, 31. 1. 1981, čiščenje restavracije, ukrep disciplinske komisije.

TOZD POLNILNICA

Berghaus Ivanu, 5. 1. 1981, naklad. razkladanje v skladišču, v JLA;

Bukšek Marjanu, 5. 1. 1981, naklad. razkladanje v skladišču, v JLA;

Osek Rajkotu, 30. 1. 1981, naklad. razkladanje v skladišču, sezonska zaposlitev.

TOZD VZDRŽEVALNA DEJAVNOST

Datum prenehanja
Dela in naloge

Gajser Mariji, 9. 1. 1981, opravljanje fiz. del v parku, sezonska zaposlitev;

Kobale Zvonkotu, 5. 1. 1981, opravljanje fiz. del v parku, odšel v JLA;

Uka Uki, 19. 1. 1981, opravljanje fiz. del v parku, sezonska zaposlitev;

Frišek Andreji, 20. 1. 1981, vrtnarska opravila, sezonska zaposlitev;

Močnik Ruži, 24. 1. 1981, fizična dela v parku, sezonska zaposlitev;

Toman Otu, 7. 1. 1981, manj zahtevna pleskarska opravila, v JLA.

Zakonsko zvezo sta sklenila Jurič Anton in Javorič Danica, oba zaposlena v TOZD Zdraviliška dejavnost.

K. T.

Radio Šmarje pri Jelšah

Ob dnevu največjega slovenskega kulturnega praznika, v nedeljo 8. februarja letos, je naš lokalni oddajnik slavil svoji delovni zmagi: otvoritev nove sodobno tehnično opremljene oddajne naprave in 27-letnico delovanja v našem etru.

Razvil se je z delovanjem ljudske tehnike. Ta je združevala v svojih vrstah vse, ki so imeli veselje za motoroznanstvo, avto, šibki tok in za druge podobne tehnične strokovnosti. Pubudo za javni oddajnik je dal tov. Anderluh Gustl, zobozdravnik in takratni predsednik Občinskega ljudskega odbora Šmarje pri Jelšah.

Pričeli so skromno z mnogo improvizacij. Kmalu so si utrli pota v naše domove in razveseljevali občane s poskočnimi vižami in novicami iz domačih logov.

Le nekaterim zagnanim neugnancem gre zasluga, da so v teh letih premagali številne ovire, ki so se jim postavljale po robu. Priznanja za to so prejeli Gojtan Jože, Jakoš Jože in Plemenitaš Jože (naš delavec za šibki tok).

Šmarski »kričač« je dolgo životaril napol legalno. Že več let pa je vključen v mrežo RTV Ljubljana.

Zdaj deluje v novih prostorih kulturnega doma v Šmarju pri Jelšah. Pogled na aparature in velike studije vzbuja zaupanje in spoštovanje do vseh, ki so pred 27 leti in poslej trmasto krčili pot napredku do današnjega stanja.

Radio Šmarje, ki se je v začetku imenoval »Radio ljudske tehnike Šmarje pri Jelšah«, je prva lokalna radijska postaja na Slovenskem. Po njej so se pozneje zgledovali še nekateri drugi kraji.

Sč.

(Nadaljevanje s 1. strani)

skupaj. Draginja jo še bolj zmanjša. Marsikateri stvari, ki jih imajo drugi, so zame in moje otroke skrita in nedosegljiva želja.

KRUMPAK ZDENKA, strojna perica: Oba z možem delava pri Zdravilišču. Še z dvema otrokoma bivamo v stari tesni hiši. Pričela sva z novogradnjo, pa se nama je nepremagljivo ustavilo. Za posojilo iz sklada nimava pogojev. Namensko varčujem po 100 tisočakov na mesec, da bi ustvarila kreditne pogoje.

Varstvo otrok nama opravlja dobra mama. Ker plača ne zadošča, moramo popoldne poprijeti na zemlji, da kaj dodatno prigospodarimo. Nam v popoldanski izmeni avtobus nič ne pomaga.

KVALIFICIRANA DELAVKA v Terapiji: Imam dva šoloobvezna otroka. Ko sem na delu, sta prepuščena sama sebi. Otrokoma se ne

morem povsem posvetiti, ker imam tudi popoldne obveznosti, obiskujem tečaj tujih jezikov, pevske vaje in podobne stvari. Stanovanje nas zadovoljuje, ločeni mož pa svojih denarnih obveznosti ne izvršuje redno. Osebni dohodki ne pokrivajo življenjskih potrebščin. O rekreaciji lahko otrokoma le pripovedujem.

PIRŠ ANICA, hidroterapevt: Imam enega šoloobveznega otroka, s katerim stanujem v bloku. Osebni dohodek je tako nizek, da dajem več kot 50 % za plačilo stanovanjskih stroškov. Težko se preživljava. Še bolj pa me prizadeva občutek, ker moj doraščajoči otrok vedno bolj psihično sodoživlja tegobe ločenega življenja brez očetove skrbi. Z vso ljubeznijo in skrbjo si prizadevam, da bi hčerkici to nadomestila. Stanovanjsko se bom morala utesniti, kar pa nama bo povzročilo nove neveselotnosti.